

ארליך כסיפור

הצלחה

כל התוקפים את שריהאור שימחה ארליך בטענה כי מדיניותו הכלכלית היא כישלון, שכן אינו מצליח לעצור את האינפלציה ולגבות מסים, אינם יודעים מה שהם שמים. מדיניות זו של ארליך היא הצלחה בלתי-רגילה, שכן כוונותיו ומטרותיו הן יצירת אינפלציה, ולא לגבות מסים כדי להיטיב עם אותו חלק מן העם שבהר בליכוד לכנסת, בי אמצעות המיפלגה הליברלית. וארליך, כידוע, הוא מנהיג המיפלגה הליברלית.

ארליך מייצג את שיכבת בעליהמלאכה, כה, התעשיינים הזעירים (הוא עצמו תעשיין זרע שהפעיל בתימלאכה ללי-טוש עדשות), הסוחרים והחנוונים. ה-אינטרסים היסודיים של שיכבת זו הם לשלם כמה שפחות מסים, וכמה ש-פחות זמן לעובדים. ארליך מונע עליית מישקל השכר במרכיב ההוצאות של ה-מיפעל על-ידי האינפלציה. תחת להח-מודד חזיתית עם ההסתדרות, הוא מק-בל את מרבית תביעות השכר שלה, ו-מבטלן באמצעות האינפלציה. מהלך זה גם מעשיר, במקביל, את בעלי ההון ו-הרוכש, הנהנים מכל אינפלציה. מדי-ניות זו ידועה היטב למוכיר ההסתדרות, המשתף פעולה עם ארליך. אילו רצה ירוחם משל להגן על השכירים, היה תובע הצמדה מלאה של השכר להח-ייקרות הריאלית, כפי שנהוג בבולגיה. אז לא היה טעם באינפלציה, והאוצר היה נאלץ להתמודד חזיתית, יחד עם המע-סיקים עם תביעות שכר.

ירמיקי

מצליח בקניה

הארכיטקט מישה ירמיקי עזב לפני שבע שנים את ישראל, והשאיר חו-בות של מיליוני לירות לגורמים שונים. היה לו אחד המישרדים הגדולים לתיכ-נון, ונסיעתו עוררה תדהמה. ירמיקי נודע בפזרנותו, ונסע בתור עיקרון רק במחלקה הראשונה. כאשר ברח מיש-ראל, והוכרז לאחר מכן כפושט-רגל, נשאר חייב סכומים כבדים לעובדיו, ל-מסיההכנסה ולאוצר, שמימן חלק מתוכ-ניותו התיכנוניות.

ירמיקי העתיק את בסיסו לניירובי

דבר דומה קורה לגבי המסים. כלפי חוץ, כמובן, משתתף ארליך בכל הבלה-בלה של "צריך לגבות יותר מסים". בי-פועל, הדבר הראשון שעשה אחרי בחי-רתו היה לקיים את הבטחתו ערב-הבחני-רות להתאחדות הסוחרים בירושלים, ו-הוא פטר את הסוחרים והעוסקים, ש-מחזור מכירותיהם הוא עד 800 אלף לירות בשנה, מניהול-ספרים. הוראה זו שלו תוקעת סכין ארוכה מאוד בגב ה-רפורמה, ולמעשה מחסלת אותה.

אילו רצה ארליך לגבות מסים, היה יכול לעשות זאת בקלות, ולחייב את כל בוחריו, שרבים מהם אינם קיימים כלל לגבי מסיהכנסה, לשלם מסיהמאת. הדרך פשוטה ביותר: אימוץ השיטה האמ-ריקאית של גביית מסים: חיוב כל אז-רח למלא, אחת לשנה, טופס הצהרת-הכנסות והון; מידגם יסודי לגבי 10% מהנישומים; עונשים כבדים ומרתיעים ומישפטיים מהירים לעבריינים. את ה-שיטה הזאת יש להנהיג בישראל.

לשם-כך על האוצר לבקש מן המוסד לביטוח לאומי ומצה"ל את רשימת ה-אזרחים שבידיהם, להשוות עם רשימת האזרחים המופיעים במסיההכנסה, ו-להשלים את החסר. כך ישימו יד על כ-200 אלף מפרנסים, שאינם קיימים לגבי מסיהכנסה. עובדי מסיההכנסה יתכרזו ב-10% מההצהרות בלבד, ויוכלו לחקור ביסודיות. במקביל ידג האוצר לשנינו החקיקה הקיימת, ואימוץ שיטת העונשים הכבדים האמריקאיים על עב-רות-מס. אם יכריז האוצר, הוא יוכל לשנות את החוק הקיים תוך שבוע. אם ירצה.

כיוון שארליך מייצג את מעמד מעלי-מיהמס ומגן עליו, הוא מנהל מדיניות להגנת המעלימים, ולכן המדיניות שלו מוצלחת וטובה. אין הוא כישלון, אלא מצליחן בעיני שולחיו.

בקניה, שם עסק קודם לכן בתיכנון עבור חברות ישראליות כ"סולל בונה". היו לו שנים קשות, אך לאחרונה עלה על דרך-המלך, ומישרדו מעסיק כ-10 עובדים, רו-בם ישראלים. יש לו גם סניף באדר-אל-סאלאם בטנזניה, והוא קיבל שם עבודות גדולות. לאחרונה קיבל 2.5 מיליון שילינג קנייתיים כמפרעה בטנזניה (7.5 שילינג שווים דולר), ובניירובי זכה בתיכנון בית הבנק של הקואופרטיבים, עבודה של 60 מיליון שילינג, שאותה מסר ל"סולל-בונה".

ה"היזמון" של ירמיקי על דרך המלך

בדיחות עצובות

כאשר פירסמו התעשיינים המיסכנים, בהנהגת בומה שביט, את הצעות הנועות לבלום את האינפלציה על-ידי כך שכל השכירים יחסכו כל חודש 5% משכרם וישקיעו אותם בצמודים, הגיב מני פאר כי זה מזכיר לו את העצה איך להיות מיליונר בחצי שנה. כל חודש שמים בצד 200 אלף לירות מההכנסה, וכך הופכים מיליונר בחצי שנה.

על ארליך והאינפלציה סיפרו בחוג המפד"ל כי שימחה ארליך, אלכסיי קוסיגין וג'ימי קרטר נקראו לאלוהים, שהסכים להשיב לשאלה אחת של כל אחד מהם. קרטר שאלו מתי יעלה שער הדולר. אלוהים החל מדפדף בפינקס, עצר בשנת 1982. קרטר פרץ בבכי והסביר כי זה לא יקרה בקדנציה שלו. קוסיגין שאל מתי כל אירופה תהיה קומוניסטית, ואלוהים דפדף בפינקס ועבר לשנות אלפיים, כאשר קוסיגין פרץ בבכי ואמר כי זה יהיה בקדנציה שלו. ארליך שאל מתי תיעצר האינפלציה בישראל. אלוהים דפדף בפינקס, עבר לפניהם שני ושלישי. לבסוף פרץ אלוהים בבכי מר והסביר כי זה לא יקרה בקדנציה שלו.

250 דולר לנוסע

על ביטול טיסה

נוזקים כספיים כבדים נגרמים לחברת "אל-על" ביגלל תקנה חדשה של מועצת התעופה-האזרחית האמריקאית. התקנה קובעת כי נוסע, שקיבל אישור לטיסה מסויימת בכרטיסו, והטיסה לא בוצעה מפני שלא היה מקום במטוס, או מסי-בות טכניות או אחרות, יקבל פיצוי במזומן בנמלי-התעופה, על אי-ביצוע ה-טיסה, בסך 250 דולר לנוסע. תקנה זו באה למנוע תופעה של הזמנות-יתר של מקומות, כאשר חברות-תעופה נוהגות להבטיח מקומות במטוס יותר מאשר הן יכולות להסיע, בהנחה כי חלק מן ה-נוסעים לא יבוא. שיטה זו נהוגה גם על-ידי "אל-על", המרבה לבטל טיסות מסיבות שונות. עתה החלה "אל-על" משלמת לכל נוסע, שנפגע מאי-הטסתו במועד שהובטח לו בכרטיסו, סכום של 250 דולר, השווה למחיר טיסה הלוך ושוב מאמריקה לאירופה.

מיקרה חמור במיוחד היה ב-23 בדצמבר, ב-בטיסה 016 מניירוביך לתל-אביב, דרך לונדון, שעמדה להמריא ביום הששי ב-11 בלילה. הטיסה יצאה ביום ראשון ב-5 אחריהצהריים, כאשר בין 400 ה-נוסעים, שהמתונו לשווא, היה גם יגאל אלון. במיקרה זה ניסתה "אל-על" לש-לוח חלק מן הנוסעים באמצעות "סא"ס" דרך קופנהאגן, אך שלחה ל"סא"ס" 80 נוסעים, כאשר "סא"ס" הסכימה לקבל רק 50. "אל-על" שילמה לנוסעים פעמיים 200 דולר לכל אחד, פעם על ביטול ה-טיסה של עצמה, ופעם על ביטול ה-טיסה אצל "סא"ס".

הבורסה

ההאטה שחלה בעליית המדד לא הפ-תיעה מי שיועד כי האינפלציה מתוכננת ונעשית על-ידי האוצר, ומטרתה היא לנטרל את העלאות השכר. לכן היא תמיד תהיה כמה אחוזים מעל תוספות-השכר שניתנו לשכירים.

כך היה גם השנה. ברור כי עתה יזרמו סכומים אדירים מאגירות-חוב צמודות למניות, ורוב שעריהמניות יעלו שוב, ובעוצמה.

כדאי לשים לב לכמה מניות:

● "פריון". אם ירכוש המשקיע שאול אייזנברג את "בנק הספנות" סביר כי הרכישה תיעשה בחלקה באמי-צעות חברת "פריון", והדבר יעלה בי-עוצמה את מניותיה.

● "כלל תעשיות". חברה זו הרוויחה השנה רווחים אדירים, כתוצאה מפערי-לות חברות-בת בבורסה ובעסקי-פיננסים. היא כיסתה את כל הפסדי העבר מעיסוק בתעשייה.

● קבוצת "אמישרי-ירדן". עיסקות "פרדס מרגוש" ועיסקי החברות האמי-ריקאיות של "ירדן" ישפיעו על שערי המניות. יש גם גורמים רבי-עוצמה, ש-כתוצאה מעיסקות אלה קיבלו כמויות גדולות של מניות חברות אלו, והם יד-אגו להעלאות השערים שלהן, כדי למכור בריוור גדול ככל האפשר.

על

חברות

מישפחתיות

רואה-החשבון אוריאל להב פירסם במדור המיכתבים למערכת בשבועון זה מיכתב הקובע, כי הידיעה שפירסמתי על שינוי חוקי החברות המישפחתיות, והאפשרויות שנפתחו כתוצאה מכך ל-הקטנת סכומי-המס, אינה נכונה, ומעי-דה על בורותי, בתוספת עוד כמה מילים שאינן מצויות בלכסיקון של רואה-חשבון. אני חוזר וקובע כי כל הנאמר בידיעה נכון ויציב. לאמיתו של דבר, מעיד מיכתבו של להב על אי-הבנת החוק האמור, ועל בורותו שלו.

הידיעה מסרה כי ביגלל התיקון ה-אחרון בסעיף 64 א' לפקודת מסיהכנסה יכולה עתה כל חברה מישפחתית לקבוע מי מבעליהמניות ייחשב כמשלם-המסים. להב טוען במיכתבו כי הדבר אינו נכון, וכי העניין טעון אישור פקיד-השומה. טענות כוזבות. אישור פקיד-השומה נדרש רק לאישור מעמד החברה כחברה מי-שפחתית, ובידי החברה לקבוע בילעדיית מי ייחשב כמשלם המסים, בהיותו המפרנס ומקבל-ההכנסות של החברה.

דבר זה מאפשר, למשל, כי משלם-המסים יהיה נכה במאה אחוזים, ה-פטור מכל מס על הכנסה עד 600 אלף לירות לשנה. או אפשר לקבוע כמשלם-המסים קטין ביל 16 עד 20, המשלם על הכנסה עד 200 אלף לירות לשנה רק 35% מס, לעומת 60% שישלם נישום רגיל. אפשר לקבוע כמשלם-המסים סטור דוט שגילו 18 ומעלה, והוא ישלם על הכנסה עד 200 אלף לירות לשנה רק 35%, ולא 60%. ההפרש הוא לפחות 70 אלף לירות נקיות, שהן הרבה כסף.

"ישראל" הקימה

חברה בברלין

החברה האמריקאית להפקות סרטים "ישראל" הקימה חברה-בת במערב ברלין, בשם "דבל-דליו", שתנצל את ההקלות וההטבות הניתנות על-ידי שיל-טונות גרמניה וברלין למשקיעים זרים. נשיא החברה הברלינית הוא המפיק הישראלי אלכס מסיס, שהוא גם נשיא "ישראל". הסרט הראשון המופק על-ידי "דבל-דליו" הוא, "רגעים", ה-מופק והמבוים על-ידי משה מיזרחי ומיכל בת-אדם, הסרט יוקרן בקאן בשעת הפסטיבל, במאי השנה, ויוצג בי-פסטיבל ברלין בפברואר. ההפקה תעלה 700 אלף דולר.

חברת "ישראל" חתמה על הסכם עם המפיק האמריקאי וארן שטיבל, לפי-מפיק את הסרט "סטיינד גלאס" ה-רביהמכר של ויליאם באקלי. "יש-ראם" קיבלה את זכויות-ההפצה העו-למיות של הסרט, שיופק בברלין השנה, בהשקעה של חמישה מיליון דולר.